

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83371,Raabe-Zdzislaw.html>
2023-04-02, 01:54

Raabe Zdzisław

RAABE Zdzisław (19 X 1909, Kraków – 12 II 1972, Warszawa),
zoolog, parazytolog. Syn Henryka oraz Julii z domu
Wyleżyńskiej.

W 1927 ukończył Gimnazjum im. M. Reja w Warszawie, po
czym w 1927–30 studiował nauki przyrodnicze na UW, co
zakończył pracą magisterską *Badania nad niektórymi
gatunkami rodzaju Conchophthania Stein* (1932–33). W
1929–39 pracował w Muzeum Zoologicznym w Warszawie w
Dziale Skorupiaków. Podobnie jak ojciec i brat Leszek, był
działaczem organizacji socjalistycznych, zatrzymywanym
przez policję. Praktykował w stacjach hydrobiologicznych na
Helu i na Wigrach, także w Neapolu i Monako; wyniki badań
ogłosił m.in. w artykułach: *O paru gatunkach wymoczków
pasożytniczych na skrzelach Mytilus edulis L. i Macoma
balthica (L.)* (1934), *Sur quelques espèces nouvelles
d'infusoires parasites de Comatules* (1938).

Uczestniczył w wojnie obronnej 1939 i – ranny – dostał się do
niewoli. W oflagu był aktywny w życiu kulturalnym (wykłady z
hydrobiologii). Do Warszawy wrócił w VI 1945, podjął pracę w
Muzeum Zoologicznym (do 1946). W 1945 doktoryzował się
na UMCS na podstawie rozprawy *Z badań nad rodziną
Hysterpoinetidae Desing (Ciliata – Holotricha)* (1939). Od I
1946 pracował na UMCS, początkowo jako organizator
Muzeum Przyrodniczego tej uczelni, a po habilitacji w 1947
(rozprawa *Drogi przystosowań morfologicznych do życia
pasożytniczego wśród wymoczków*) jako kierownik Katedry
Zoologii i Parazytologii przy wydziale weterynarii (profesor
nadzwyczajny od 1948). W tym czasie przebywał w różnych
instytutach specjalistycznych w Moskwie i Leningradzie
(1946), Splicie (1947) i Tihany nad Balatonem (1949). Wyniki
badań zamieścił w pracach: *Badania nad wymoczkami z
podrzędu Thigmotricha (Thigmotricha Ch. i Lw.)* (1947–50),
Próba rewizji systemu pierwotniaków (1947).

W 1953 przeniósł się do Warszawy, objął kierownictwo Katedry Zoologii na wydziale biologii i nauk o Ziemi oraz także kierownictwo Inst. Zoologii UW, od 1956 jako profesor zwyczajny. Utworzył tam znaczący ośrodek badawczy (m.in. J. i A. Kaczanowscy, K. Dobrowolski, B. Styczyńska, T. Umiński).

W warszawskim okresie działalności naukowo-dydaktycznej ogłosił m.in.: *Systematics of the Family Urceolariidae Dujardin 1841* (1963), *Remarks on the Principles and Outline of the System of Protozoa* (1964), *Ordo Thigmotricha (Ciliata-Holotricha)* (1967–72), a także podręcznik *Zarys protozoologii* (1964 i 1977).

R. był światowym autorytetem w zakresie badania orzęsków zaliczanych do *Thigmotricha* i *Urceolariidae* (ustalenie L. Kuźnickiego). Wykazał, że pasożyty na zewnątrz organizmów i w ich wnętrzu niewiele się różnią. W środowisku wód bieżących mają lepiej rozwinięte organy czepne. Zdaniem R. kombinacje różnych tendencji ewolucyjnych wyznaczają drogi wiodące do różnych typów i gromad. Wyodrębnił wśród *Protozoa*: 1. *Mastigota*, obejmujące *Flagellata* i *Sporozoa*, 2. *Sarcodina*, obejmujące *Rhizopoda*, *Actinopoda* i *Cnidosporidia* oraz 3. *Ciliophora (Ciliata)* (ustalenie – L. Kuźnicki).

R. był członkiem PAN (korespondentem – 1965, rzeczywistym – 1971) oraz TNW (1951), a także krajowych organizacji zoologicznych i parazytologicznych. Był współorganizatorem krajowych i zagranicznych konferencji oraz kongresów parazytologicznych; redaktorem czasopism: „*Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*” (1949–54), „*Acta Parasitologica Polonica*” (1953–68), „*Acta Protozoologica*” (1963–72).

Otrzymał nagrody: państwową (III stopnia, 1950) i resortowe za działalność naukową. Został wyróżniony medalami wojskowymi i cywilnymi.

PSB (S. Konarski); SBP (L. Kuźnicki); Śródka.

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)